

veziLO

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

SREČNO '83

SREČNO '83

SREČNO '83

VAM ŽELI
UREDNIŠTVO

Vtisi z 10. kongresa Zveze sindikатов

Gotovo ne veste, da je v Beti osnovna skupina za izvajanje energetskega programa. Vodja je tovarš Miroslav Štimac, glavni direktor delovne organizacije Beti, člani pa so: Boris Jaklič, Ivan Gornik, Ivan Brodarič, Franc Barbič, Niko Podrebarac, Dalibor Hrste in Toni Gašperič (slednji zaradi informiranja o delu skupine, ki jo imenujemo tudi team).

Kaj bodo delali možje, sprašujete? Veliko. Ukvarjali se bodo s problemi vodne, elektro in toplotne energije. Bolje rečeno: z zagotavljanjem le te oziroma z izkoriščanjem, kolikor se le da poceni.

Tako bodo proučili možnosti ponovne uporabe tople

Za privarčevano energijo

vode, ki nekoristno odteka iz barvarne. Pozabavali se bodo s sončno energijo, ki jo v svetu vse bolj izkoriščajo. Raziskali bodo, če se da usposobiti že obstoječa hidroelektrarna blizu Žakanja. Ugotovili bodo, kaj je treba storiti, da bi porabili manj kurilnega olja, oziroma premoga.

Izračunali bodo, koliko bi Beti pridobila, če bi uporabljala vodo iz Kolpe in ne iz obstoječih vodovodov. Pa še to in ono. Kar se bo izkazalo kot pametno in smotrno, bo tudi izvedeno. Seveda, če bodo dosežena soglasja, in če bo denar.

Skupina izhaja iz gesla: privarčevana energija je cenejša kot kupljena.

Od 11. do 13. oktobra letos je delal v Cankarjevem domu v Ljubljani najvišji organ Zveze sindikatov Slovenije, to je 10. kongres. V primerjavi s prejšnjimi kongresi je bilo na tem zbranih verjetno največ delegatov in gostov. Prisotnih je bilo okoli 850 ljudi. Čeprav je glavna razprava potekala o doslednem izvajanju gospodarske stabilizacije in nadaljnjem razvoju samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov, število prisotnih na kongresu, ni bilo v skladu s izvajanjem gospodarske stabilizacije.

Kongres se je dvakrat sešel na plenarni seji, v ostalem delu pa so potekale razprave v petih komisijah.

Sodeloval sem v komisiji za uresničevanje gospodarske stabilizacije na socialističnih samoupravnih družbenih temeljih. Ta komisija je bila najštevilnejša, kar potrjuje tudi število razpravljalcev. V razpravah je bilo izrečenih veliko pikrih besed na račun dela tega ali onega, kar ima za posledico sedanje stanje naše države. Razpravljalci so zelo kritično nakazali težave in probleme, s katerimi se srečujejo v gospodarskih organizacijah in v drugih družbenih sredinah.

Lahko rečem, da sem zelo vestno spremljal potek teh razprav v tej komisiji. Tudi sam sem podal nekaj misli o problemih, ki tarejo našo delovno organizacijo in delavce na sploh. Opozorjeno je bilo na vse večje razlike med dogovorjenimi načeli, oz. dogovorjeno politiko in njenim izvajanjem.

Kot primer je bilo nakazano nenehno naraščanje cen kljub zamrznitvi, odpiranje novih investicij, ki presegajo dogovorjeno rast. Take stvari ustvarjajo med delavci večje nezaupanje in počasi postajajo malodušni. Nadalje je bilo govora, da so se bistveno zmanjšale možnosti za uveljavljanje ekonomskih zakonitosti. Namesto ukrepov dolgoročnega značaja, ki bi imeli ekonomske efekte na dolgi rok, sprejemamo kratkoročne ukrepe, s katerimi gasimo trenutno najbolj pereče probleme. Vse to pa ima svojo ceno in na ta način se trgajo posamezne vezi v verigi.

Precej govora je bilo tudi o izvozu in uvozu. Torej o po-

večanju izvoza in zadrževanju, oz. zmanjševanju uvoza, kjer pa praktično ni logike. Vemo, da so naši izvozniki vezani na surovine in ostali repromaterial iz uvoza, ker domačih surovin v glavnem ni ali pa ne ustrezajo zahtevam trga. Debata s tega področja je tekla glede na zadnje ukrepe ZIS, na ostanek deviznega priliva izvoznikom v višini okoli 24 odstotkov. Več razpravljalcev je opozorilo, da sedaj veljavni sistem destimulira organizacije združenega dela za večji izvoz, saj izvoznik od povečanega izvoza ne dobi ničesar, celo izgublja dohodek. To so poudarili delegati iz tekstilnih DO, kjer pa izvoz v SRS predstavlja velik delež slovenskega skupnega izvoza.

Ko so govorili o velikih zadolžitvah, o nelikvidnosti, oz. o dolgovih, je delegat iz Celja požel buren aplavz, ko je jasno in glasno povedal, da pogodb o najemanju tujih posojil niso podpisovali delavci, temveč najvišji, oz. najodgovornejši predstavniki federacije in republik, obveznosti za odplačevanje teh dolgov pa morajo v glavnem prevzeti delavci.

Precej je bilo rečenega tudi o slabi izkoriščenosti domačega znanja. In to takšnega, ki ga obvladamo. S tem ni rečeno, da smo preko noči sposobni izdelati vse najodobnejše izdelke, ampak lahko napravimo tisto, kar znamo in imamo možnosti. Vse preveč smo navajeni, da vse uvažamo, tudi izdelke, ki bi jih lahko v vsaj enaki kvaliteti izdelali tudi doma. Seveda pa moramo, kar je bilo tudi poudarjeno, ustreznejše vrednotiti razvojno raziskovalno delo in inovacijske dejavnosti.

Govora je bilo tudi o velikem prispevku sindikata pri uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov. Vendar pa je nedodelana samoupravna organiziranost. Npr.: zakaj je potrebna cela fronta SIS-ov, čeprav se med seboj razlikujejo le v odtenkih? Zakaj slabosti v samoupravnih odnosih vse pre pogosto rešujemo z novimi organizacijskimi oblikami, namesto da bi razvijali obstoječe oblike?

Veliko delegatov je sporočilo, da je za težko stanje v katerem smo, kriva premajhna odgovornost. Odgovornost je le na papirju in prinaša večji OD, dejanske odgovornosti je pa bolj malo. Odgovornost se vrednoti le pri delavcu, kjer se lahko meri.

V razpravah je bilo bore malo tega, kar bi lahko pohvalili. Spominjam se debat iz preteklega obdobja, ko smo v glavnem vse samo hvalili, čeprav marsikaj ni bilo vredno hvale.

Zaključki kongresa so zajeli vse probleme, ki so bili nakazani v razpravah, z vero, da se bo v najkrajšem času začelo premikati na bolje. Delegati in gostje pa bodo tudi po svojih močeh prispevali k reševanju nakopičenih težav. To pa je potrdil tudi bučen odmev ob petju delavske himne, kjer smo vsi sodelovali.

TONE MATJAŠIČ

STABILIZACIJA:

Težave in nasprotja

Razprava na 10. kongresu ZS Slovenije — Tone Matjašič:

Zveza sindikatov kot najosnovnejša družbenopolitična organizacija delavcev bi morala odigrati ključno vlogo pri realizaciji ciljev gospodarske stabilizacije — bolje rečeno: pri ozdravljanju gospodarstva. Saj delavec — tako govorimo in tako je zapisano v ustavi in ZZD — odloča o ustvarjanju in nato o delitvi ustvarjenega dohodka. Menim, da taka trditev v praksi v celoti ne drži. V tem trenutku, ko je vse več administrativnih ukrepov s strani federacije ali posameznih republik itd., to trditev negira. Druga je stvar, zakaj prihaja do tega, da je potrebno z administrativnimi ukrepi posegati na nekatera področja.

Menimo, da je osnovni vzrok za takšno stanje neizpolnjevanje, neizvajanje zakonskih določil, samoupravnih sporazumov, dogovorov in tako dalje. Torej v odgovornosti. Odgovornost za svoje delo je naša slaba točka, tako posameznikov, kakor nekaterih celot. Za iskanje „lukenj“ v zakonskih določilih, sporazumih in dogovorih smo v pravem pomenu besede strokovnjaki. Namesto da vse sile strokovnoekonomskega značaja uresničimo v zakonskih določilih ali drugih dogovorih, se v mnogih primerih posvetimo raje temu, kako bomo ta ali oni zakonski akt po svoje prikrili in uresničili slabe točke v njem, seveda na škodo družbe kot celote. Odgovornost iščemo le pri delavcu za strojem, kjer je njegovo slabo ali dobro delo neposredno merljivo. Nedoseganje norme, povečanje izmeta, kala itd. delavcu direktno vpliva na njegov OD.

Brzdanje potrošnje; osebne, skupne in splošne porabe kot ključni element gospodarske stabilizacije nima uspeha, še vedno se vedemo kot potrošniška družba. Porabimo več, kot

(Nadaljevanje na 3. str.)

(Nadaljevanje z 2. str.)

ustvarimo. Delavci z nizkimi osebnimi dohodki, katerih pa ni malo, najbrž bistveno ne vplivajo na preveliko osebno porabo.

V zadnjih nekaj letih smo na področju investicij storili take napake, za katere bi moral nekdo odgovarjati, pa prave odgovornosti ni bilo. Zgradili smo celo vrsto gospodarskih objektov, za katere smo kasneje ugotovili, da ne dajejo rezultatov, da posamezne nove tovarne nimajo surovin itd. Ravno tako je bila zgrajena cela vrsta gospodarskih objektov, brez katerih bi bili lahko. V veliki meri je bil pri tem uporabljen tuji kapital v obliki kreditov itd., ki jih moramo vračati. Tisti, ki nam je dal kredit, ne vpraša, če je bila investicija zgrešena. Še danes se dogajajo take stvari. Iz sredstev javnega obveščanja lahko spozna vsak občan, kaj se dogaja na določenem področju. Na primer: vsi vemo, da je energetska kriza zelo resna, da primanjkuje pogonskih goriv za obratovanje termo central na mazut in drugje. Kljub temu gradimo nove centrale te vrste neke v Srbiji.

Kje je tu zdrav razum? Ali ne bi bil že čas takemu ravnanju stopiti na prste? Enakih in podobnih primerov je še več.

Pri izvozu, oziroma uvozu blaga in storitev, ne dosegamo zastavljenih ciljev. Ravno povečanje izvoza in istočasno zmanjševanje uvoza pa je najvažnejša postavka za zmanjševanje nelikvidnosti naše države.

Ravno na tem področju prihajamo v velik razkorak.

Ker delam v tekstilu, mi je ta problematika dokaj znana. Večanje izvoza in manjšanje uvoza je pogoj za obstanek. Tega se tudi zavedamo. Toda, kako povečati izvoz in zmanjšati uvoz, ko pa domačih surovin skoraj nimamo? V ceni končnega proizvoda predstavlja tuja surovina okoli 35 odstotkov. Od deviznega priliva pa ostane gospodarski organizaciji okoli 24 odstotkov. Stroji v tekstilni industriji so v glavnem tujega izvora. Kje najti devize za rezervne dele, za odplačilo anuitet in za obnovo strojnega parka, ko pa od izvoznega priliva ne dobimo niti za uvoz potrebnih surovin?

Kronično pomanjkanje repromaterialov pa ima še druge posledice. Še tisto, kar je dobiti na domačem trgu, je v zadnjem času zelo slabe kvalitete. Veliko povpraševanje je povzročilo, da

se domači proizvajalci ne držijo osnovnih meril o kvaliteti, ker prodajo vse za „med“. S takšnim ravnanjem ne bomo prišli daleč.

Posebej nas moti, da na domačem trgu ne dobiš nekaterih rezervnih delov, ki jih izdelujemo doma v zadostnih količinah. Klinastega jermena, na primer, po normalni poti ne dobiš niti za devize, čeprav imamo take tovarne, ki jih proizvajajo.

Odgovor na vprašanje, zakaj tega ni na trgu, je, da gre vse v izvoz. To pomeni: če hočemo, da nam stroji s tovrstnim prenosom obratujejo, je potrebno take jermene kupovati iz uvoza, a se tudi dogaja, da domače proizvode kupiš zunaj – seveda neprimerno dražje in jih uvoziš nazaj. Ali ne bi bilo dobro storiti kaj na tem področju? To je samo eden od primerov.

Menim, da je treba spodbuditi domače znanje v večji meri.

Da bi bila domača tehnologija, seveda če jo bomo razvijali na daljši rok, najbolj učinkovito sredstvo za uresničevanje gospodarske stabilizacije. Razvoj domače tehnologije bi prispeval k zmanjšanju uvoza. Zato je treba dati inovacijski dejavnosti resnično več podpore. V letošnjem letu se viški SIS odvajajo za stimulacijo izvoza, zakaj ne bi nekaj teh ali na podoben način zbranih sredstev dali tudi za spodbujanje inventivne dejavnosti. Prepričan sem, da bi bila to pravilna usmeritev, saj so naši ljudje sposobni ustvariti marsikaj novega, samo potrebno je zagotoviti prave možnosti, pravo stimulacijo in uspehi bi bili doseženi.

Predlagam tudi to, da bi se združena sredstva za investicijske naložbe namenila pretežno, če že ne vsa, za razvoj domačih surovin, ker je to eden osnovnih pogojev za manjšo odvisnost od drugih. Teoretskih spoznanj, kaj vse bi bilo treba in kaj bi morali, menim, da je dovolj. Manjka nam uresničevanje tega v praksi.

HVALA ZA DARILLO

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz TOZD Konfekcija – (adjustiranje) za dragoceno darilo, ki me bo spominjalo nanje.

Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov ter mnogo medsebojnega razumevanja.

MARIJA LOGAR

Utrinki z mladinskega kongresa

Za mladino je vedno veljalo, da je revoltna, revolucionarna in avantgardna. To je v duhu rasti, ki hoče svet okoli sebe razumeti in ga za svojo rast tudi oblikovati. Kajti ta svet je, pa naj si stari še tako prizadevajo, da bi to spremenili, svet mladine. Tako je in bo. Za mlade je to svet prihodnosti, njihove prihodnosti. Svet, ki ga lahko oblikujejo. Za stare je to vedno svet sedanjosti in preteklosti. Preteklost je nepopravljivo dejstvo, sedanjost je težko spremenljiva, prihodnost pa raste iz sedanjosti. Zato mladim tudi ni vseeno, kakšen je današnji svet.

Zanimive so nekatere ugotovitve, ki so bile izrečene na zasedanjih petih tematskih komisij, v katerih so razpravljali delegati na 11. kongresu ZSMS v Novem mestu.

Igor Bavčar: „Kakor vidite, se je leta 1977 zgodilo celo to, da so morale delovne organizacije oziroma delavci iz svoje obveznosti pokrivati celo iz amortizacije. Razpolagali pa so lahko le s tistim, kar jim je ostalo. Mar se temu lahko reče drugače kot mezdni položaj naših delavcev?

Naložbe nove proizvodne usmeritve, investicije so v takih razmerah postale odvisne od kredita ter od celotnega kreditno-monetarnega sistema, preko katerega je celotno proizvodnjo kontroliral ravno državni aparat. To je birokracija, ki sedi tudi v družbenih organih in družbenopolitičnih organizacijah in ustvarja iluzijo, da ni tako kot je, da so neuki delavci ali preveč pojedli ali pa, da so oni s svojimi odločitvami stvar zavozili. Nobena družbena sila ne zapusti zgodovinskega prizorišča prej, preden ne izčrpa vseh svojih možnosti in tudi ne brez boja. To velja tudi za birokracijo. Kreditni sistem, zadolževanje je te možnosti podaljševalo, sedaj teh možnosti ni več. So pa druge, kot je povečano izkoriščenje delavcev in sprejemanje restriktivnih, kratkoročnih izrednih ukrepov, kar pa krize, do katere je prišlo, ne odlaga!

Vendar to ni kriza socialističnega samoupravljanja, ampak kriza birokratskega adminisa! Ali, če hočete, kriza karikature samoupravljanja! V tem je revolucionarna potencia današnje krize in toliko so osnove dolgoročne stabilizacije gospodarstva program izhoda iz krize.“

Srečko Kirn: „Srečujemo se z etatičnimi posegi, z administriranjem, ki delegatske skupščine spreminja v glasovalne in legalizatorske aparate birokratskih odločitev, srečujemo se s potencirano močjo sisovskih strokovnih in vodstvenih aparatov, ki spreminjajo procese svobodne menjave dela v lastno zgodovinsko kreaturo samo zato, da bi ti aparati in vodstva ohranila svoj položaj. To je položaj, ki ni nič drugega kot iztegnjena tipalka birokratskega in tehnokratskega manipuliranja z ljudmi. Srečujemo se z razjedajočim pritiskom vodstvenih struktur, ki blokirajo delo temeljnih delegacij, ki poskušajo napraviti njihovo delo za neučinkovito, če že ne nepotrebno v celoti.“

O odločanju v ozkih krogih je govorilo več mladincev. Nič ni narobe, so med drugim poudarili, če se v občinah in

11. KONGRES
ZSMS,
NOVO MESTO,
22.-24. 10. 1982

drugih družbenopolitičnih skupnostih sestajajo vodilni močje. Povsem nesprejemljivo pa je, da o vsem, kar se pomembnega dogaja, tudi odločajo.

In še vprašanje delegata Janeza Jančarja: „Zakaj se morebiti na najodgovornejših mestih izmenjujejo ljudje, ki so opravljali že podobna dela. Ali je to kadrovska politika ali rotacija posameznikov?“

Kot smo zapisali v uvodu, je v duhu mladih, da oblikujejo svet za svojo rast. In prav je tako. S svojo ostrino in brezkompromisno mladostno energijo nam pomagajo odkrivati gnile tvorbe v naši družbi. In prav je tako – za njeno rast!

N. S.

Jubilanti dela

20. novembra 1982 je bilo v naši restavraciji v Metliki slavnostno kot že dolgo ne. Razumljivo, ko pa so se zbrali jubilarji dela. Tisti, ki imajo za seboj že trideset, dvajset in deset let. V programu, namenjenem njim, je pel metliški mešani pevski zbor Beti, oktet Vitis, recitatorji pa so bili iz Srednje tekstilne šole. Slavnostni govornik je bil glavni direktor delovne organizacije Beti tovariš Miroslav Štimac.

V toplih besedah je poudaril velik prispevek delavcev k razvoju Beti, k razvoju, ki se ga ne moremo sramovati. Priznanja in

denarne nagrade so podeljevali: Tone Matjašič, predsednik delavskega sveta delovne organizacije Beti, Miroslav Štimac, glavni direktor DO Beti in Dušan Rus, predsednik sindikata. Ko je bilo uradnega dela slovesnosti konec, je igral za ples ansambel Galebi. Bilo je veselo, družabno. Marsikdo je za trenutek pozabil na vsakodnevne skrbi, pa še na to, da je v ponedeljek spet delovni dan.

Prilagamo še seznam vseh, ki so bili letos jubilarji. Nekaj v zahvalo, nekaj pa tudi zaradi tega, da se ne bi pozabilo.

JUBILEJ	Zap. šte.	PRIIMEK IN IME	TOZD
30 let	1.	Slavica PLUT	Metraža
	2.	Matija JARNJEVIČ	Metraža
	3.	Marija JURAJEVIČ	Konf. Črnomelj
	4.	Angela PLUT	Konf. Črnomelj
	5.	Vida KOS	Konf. Mirna peč
	6.	Antonija BLAŽINČ	Konf. Dobova
	7.	Jože SIMONIČ	DSSS
	8.	Martina BADOVINAC	DSSS
	9.	Ana ČRNUGELJ	DSSS
	10.	Sonja MAREGA	DSSS – Ljubljana
20 let	1.	Helena ČUFER	Kodranka in volna
	2.	Jože KOČEVAR	Kodranka in volna
	3.	Marija MALEŠIČ	Kodranka in volna
	4.	Branko BRINC	Metraža
	5.	Amalija GOVEDNIK	Metraža
	6.	Maca IVOŠEVIČ	Metraža
	7.	Franjo KNEZETIČ	Metraža
	8.	Ana KRALJ	Metraža
	9.	Dragica MUŠIČ	Metraža
	10.	Emil RIBARIČ	Metraža
	11.	Barica VRBAN	Metraža
	12.	Jernej ČRNUGELJ	Metraža
	13.	Štefka VRANIČAR	Metraža
	14.	Stjepan NOVOSEL	Metraža
	15.	Janko BELAVIČ	Metraža
	16.	Ana GORNIK	Metraža
	17.	Nada PRIBIČEVIČ	Metraža
	18.	Vinko ŠTRUCELJ	Metraža
	19.	Dragica BORKOVIČ	Konf. Metlika
	20.	Boža GAŠPERIČ	Konf. Metlika
	21.	Koviljka NATJAŠIČ	Konf. Metlika
	22.	Antonija MILAVEC	Konf. Metlika
	23.	Marija ŠTUBLJAR	Konf. Metlika
	24.	Terezija VARDIJAN	Konf. Metlika
	25.	Frančiška BAHOR	Konf. Črnomelj
	26.	Angela ANGELOVSKI	Konf. Črnomelj
	27.	Marija BUTALA	Konf. Črnomelj
	28.	Marija GAŠPERIČ	Konf. Črnomelj
	29.	Magda GRDEŠIČ	Konf. Črnomelj
	30.	Zdenka MUREN	Konf. Črnomelj
	31.	Anica PAPEŽ	Konf. Črnomelj
	32.	Ivanka RAJGELJ	Konf. Črnomelj
	33.	Mirko SLADIČ	Konf. Črnomelj
	34.	Frančiška STUPAR	Konf. Črnomelj
	35.	Terezija ŠOBAR	Konf. Črnomelj
	36.	Alojzija BRINJAVEC	Konf. Mima peč
	37.	Francka HUDE	Konf. Mima peč
	38.	Anica PUNGERČAR	Konf. Mima peč
	39.	Ana SMRKE	Konf. Mima peč
	40.	Rozalija BORANIČ	Konf. Dobova
	41.	Štefka KOVAČIČ	Konf. Dobova
	42.	Jožefa HORVATIČ	Konf. Dobova
	43.	Katica ZVONKOVIČ	Konf. Žakanje
	44.	Marija CVITKOVIČ	DSSS

45.	Janko FERENAC	DSSS
46.	Duška GUŠTIN	DSSS
47.	Janez OGULIN	DSSS
48.	Jože PIRKOVIČ	DSSS
49.	Nikola PODREBARAC	DSSS

10 let	1.	Marija GUŠTIN	Kodranka in volna
	2.	Mirko GORŠE	Kodranka in volna
	3.	Danica ŠTAMPFELJ	Kodranka in volna
	4.	Katica STIPANČIČ	Kodranka in volna
	5.	Stjepan LUKUNIČ	Kodranka in volna
	6.	Drago PREVALŠEK	Kodranka in volna
	7.	Jožica SIMČIČ	Kodranka in volna
	8.	Jožica VOLAJ	Kodranka in volna
	9.	Anton ČERNIČ	Kodranka in volna
	10.	Josip KOŽELJ	Kodranka in volna
	11.	Zvone PEZDIRC	Kodranka in volna
	12.	Ana GUŠTIN	Metraža
	13.	Jože KERČ	Metraža
	14.	Stanislava MIHALIČ	Metraža
	15.	Milan RIBARIČ	Metraža
	16.	Anton PEZDIRC	Metraža
	17.	Zlatko BRINAC	Metraža
	18.	Ivan NEMANIČ	Metraža
	19.	Štefanija TOMC	Konf. Metlika
	20.	Dušan RUS	Konf. Metlika
	21.	Dragica ČULIG	Konf. Metlika
	22.	Marija MAVRETIČ	Konf. Metlika
	23.	Štefica JAKŠIČ	Konf. Metlika
	24.	Vera JAKLIČ	Konf. Metlika
	25.	Marica BRINAC	Konf. Metlika
	26.	Zora MARKUŠ	Konf. Metlika
	27.	Anica MATJAŠIČ	Konf. Metlika
	28.	Marica POSINAK	Konf. Metlika
	29.	Frančiška KOCJAN	Konf. Črnomelj
	30.	Ljudmila VRŠČAJ	Konf. Črnomelj
	31.	Darinka KAPŠ	Konf. Črnomelj
	32.	Ljubica ŠORLI	Konf. Črnomelj
	33.	Katica PLEVNİK	Konf. Črnomelj
	34.	Fani ZUPANČIČ	Konf. Mirna peč
	35.	Slavka SAJE	Konf. Mima peč
	36.	Anča BALJA	Konf. Dobova
	37.	Katica RAJTER	Konf. Dobova
	38.	Rozalija DERŽIČ	Konf. Dobova
	39.	Matilda GAŠPARIN	Konf. Dobova
	40.	Slavica HORVATIČ	Konf. Dobova
	41.	Milena GERJEVIČ	Konf. Dobova
	42.	Marija DUJAKOVIČ	Konf. Dobova
	43.	Jožica IVŠA	Konf. Dobova
	44.	Marinka KAPUSTA	Konf. Dobova
	45.	Milena DERŽIČ	Konf. Dobova
	46.	Marija TOPOL	Konf. Dobova
	47.	Dragica ZDRAVKOVIČ	Konf. Dobova
	48.	Elvira CVETKO	Konf. Dobova
	49.	Branko PETRINA	Konf. Žakanje
	50.	Marica JURAN	Konf. Žakanje
	51.	Ljubica GRŠIČ – JURKAŠ	Konf. Žakanje
	52.	Milka KOLIČ	Konf. Žakanje
	53.	Veronika MAVRETIČ	Konf. Žakanje
	54.	Ana JURINČIČ	Konf. Žakanje
	55.	Anton STANKOVIČ	Konf. Žakanje
	56.	Marica CAR	Konf. Žakanje
	57.	Marija MALETIČ	Konf. Žakanje
	58.	Tončka VRTIN	DSSS
	59.	Josip BREGAR	DSSS
	60.	Milica KRIŽAN	DSSS
	61.	Rudi ŠTEFANIČ	DSSS
	62.	Branka LUKINIČ	DSSS
	63.	Nikola STRUNA	DSSS
	64.	Jožica ŽAGAR	DSSS – Ljubljana
	65.	Draško IGNJATOVIČ	DSSS – Beograd
	66.	Ana PETRUŠIČ	DSSS
	67.	Jožica ZUPANČIČ	DSSS
	68.	Zlatko SAMOVOJSKA	DSSS

IZ KOMETA – IZ KOMETA – IZ KOMETA – IZ KOMETA – IZ KOMETA – IZ KOMETA

NOV DELOVNI ČAS:

Več pelina kot medu

Razprave in govorice o novem delovnem času so v KOMETU postale resničnost. S prvim decembrom je za delavce, ki delajo samo v eni izmeni, začel veljati nov delovni čas od sedme do tretje ure popoldan.

Začetek je torej za nami. Prva spoznanja tudi. Kakšne so slabe in dobre strani te spremembe, bomo izluščili iz pogovorov z našimi sodelavci.

MARJAN PAVLOVIČ: „Precej se je spremenilo. Ker žena še

V januarju 1983. leta bomo sodelovali na sejmu MO-DA 83, ki ga že več let nazaj organizira Gospodarsko razstavišče iz Ljubljane. Ta sejem je priznan, zato smo imeli ravno na tej priložnosti največ poslovnih razgovorov s partnerji iz vse države iz inozemstva.

vedno dela po starem, so vsa jutranja opravila okrog mlajšega otroka prešla na moja ramena. Urediti ga moram in odpeljati v vrtec.“

MAJDA BERKOPEC: „Meni novi delovni čas ne povzroča težav. Sama sem in pri starših. Razen tega stanujem blizu tovarne, zato nimam nobenih problemov niti s prevozom.“

ALENKA MEZNARŠIČ: „Kot žena, mati in gospodinja do sedanj nisem spoznala nobene prednosti novega delovnega časa. Ker ob sedmih, pa tudi ob

Parkirni prostor pred našo tovarno, za katerega smo ne še tako dolgo nazaj mislili, da bo postal premajhen, je kar naenkrat zelo prostoren. Delavci, ki prebivajo izven Metlike, so bili z omejitvenimi mi ukrepi porabe goriva prisiljeni začeti uporabljati javna prevozna sredstva. Ob spoznanju, da je vožnja z lastnim avtomobilom v vse večje breme družinskega proračuna in da tako ostane nekaj več denarja za druge potrebe, se veliko lažje prenešajo tudi slabe strani javnih prevozov.

trih, ni prevoza od Metlike do Rosalnic in obratno, moram pešati v obe smeri in s tem izgubim dobro uro. Možno namreč še vedno dela po starem in v službo ne moreva skupaj. Prej te izgube časa nisem imela. Ker imamo v družini različen delovni čas, se je pojavil tudi problem prehrane. Zbiramo se

čakata triletni otrok in prvošolec, ki je potreben pomoči pri učenju. Možno pride ob petih. Kuhanje, likanje, pospravljanje in časa je naenkrat premalo. Skratka, znašla sem se v veliki časovni stiski. Zato sem ob vsem tem vedno bolj prepričana, da bo postala vzgoja otrok pomanjkljiva.“

prilagojen novemu delovnemu času. Še vedno malicamo ob devetih, nato pa do pol štirih ali še dlje za vozače ni nič. Menim, da je takšen način prehrane tudi iz zdravstvenih vidikov neustrezen. Drugič me moti to, da spremenjen delovni čas ne velja za vse delavce, ki delajo eno izmeno. Če je stališče sindikata o tem takšno, naj potem to velja tudi za vse. Tu je še vprašanje prevozov, za katere menim, da bi morali biti urejeni na občinski ravni, pa vprašanje delavca polkmeta itd.“

KARLINCA JAKLIČ: „Težave imam s prevozom. Zjutraj je le od dobre volje voznika prenatrpanega šolskega avtobusa odvisno, ali se bom v službo pripeljala ali ne. Po tretji uri pa ni nobenega prevoza več v Slamno vas, kjer živim. Tako moram pešati od tovarne do doma. Uro in četrt hitre hoje in še to po bližnicah. Doma me čaka veliko dela. Možno je bolan in poleg gospodinjskih opravil je tu še živina itd. Od hčerke, ki hodi še v osemletko, pa zaradi učenja ne morem pričakovati pomoči.“

Eden izmed sprejetih energetske varčevalnih ukrepov je tudi ta, da smo zmanjšali porabo goriva s tem, ker se na pošto več ne vozi dvakrat dnevno, temveč le enkrat. Dvig in oddaja pošte sta tako združeni. Pokazalo se je, da s primernim organiziranjem dela vsakega posameznika v administrativnih službah zaradi tega ukrepa ažurnost sploh ne trpi.

Tako pravi naših sedem anketirancev. Zanimivo bi bilo, če bi anketa zajela vse, vendar iz tehničnih razlogov to ni mogoče. Delček resnice pa lahko izluščimo že iz tega. Tisti delček, iz katerega lahko sklenemo, da občutijo težave spremenjenega delovnega časa ob istočasno neusklajenih spremljajočih dejavnostih najbolj žene, ki so delavke, matere in gospodinjice obremenjene. Teh pa pri nas ni malo. Nehote se mi v razmišljanje vsili vprašanje. Ali bo ženski v tem njenem poslanstvu sploh ostalo še kaj časa za izobraževanje ob čitanju časopisov, gledanju televizije ali branju knjig? Ali ji bo ostalo še kaj časa za obisk kulturne predstave, za rekreacijo ali za družbeno politično delovanje v krajevni skupnosti?

SONJA ZORC

Čestitke jubilentom

V Kometu smo ob 40. letnici zmage slovenskih in hrvaških partizanov nad belogardističnim gnezdnom na Suhorju praznovali občinski praznik in 39. letnico zasedanja AVNOJA v Jajcu.

Za počastitev naših velikih jubilejev smo pripravili proslavo, na kateri je sodeloval mešani pevski zbor „BETI“ pod vodstvom pevovodje Franca Mileka, pridružili pa so se nam tudi osnovnošolčki z recitacijo, ki so se jo naučili ob pomoči učiteljice Gačnikove. Prisrčni spored tako enih in drugih nastopajočih je bil uvertura v proslavo in pogostitev zaposlenih, ki so v tem letu postali jubilanti dela.

Poleg denarnih nagrad za skupno delovno dobo so tisti, ki so že 20 let zaposleni v Kometu, prejeli tudi plaketo delovne organizacije in priznanje.

Za 30 let skupne delovne dobe:

1. ANTON VIVODA – prejel je tudi plaketo in priznanje za 20 let v Kometu
Za 20 let delovne dobe v Kometu so prejeli denarno nagrado, plaketo in priznanje naslednji delavci:

1. LJUDMILA CINDRIČ
2. ANGELA JAKLJEVIČ
3. KARLINA NEMANIČ

namreč ves popoldan. Tako praktično dela tudi moja kuhinja. Ob tem in ostalih gospodinjskih opravilih ter občasni pomoči otroku pri učenju, mi za kaj drugega skoraj ne ostane več časa.“

IVANKA ŽLOGAR: „Hudo je, ker mi za vzgojo otrok ne ostane skoraj nič časa. Živim namreč v Bušnji vasi in zaradi slabih prevozov pridem domov šele ob pol petih. Doma me

4. ANA PETRUŠIČ
5. MARIJA ŠTRAUS
Za 20 let delovne dobe samo v Kometu so dobili priznanje in plaketo:

1. ANA MILOJKOVIČ
 2. ALOJZIJA PETRIC
 3. DRAGICA SUMINA
 4. DRAGICA VUKŠINIČ
- Denarne nagrade za skupno delovno dobo 20 let so prejeli:

1. JANEZ GRŠIČ
2. BOJANA JAKŠIČ
3. DARINKA ŽIST

Za 10 letno plodno delo so bili nagrajeni:

1. DRAGICA BRUNSKI KL.
2. JOŽE CESAR
3. MARIJA ČERNUGELJ
4. DARINKA DIMITRIJEVIČ
5. KRISTINA KUČINIČ
6. MIRICA MATJAŠIČ
7. LJUBICA NOVOSIL
8. MARICA PRIDELAC
9. ANTON TOMC
10. MIRA TOMAŠIČ
11. MIRA TOMAK-MARKOVIČ
12. KATICA VALČIČ
13. MALKO ŽELJKO
14. VIDA ŽLOGAR
15. MARIJA BUKOVEC (DE Stari trg)
16. MARIJA GRENC
17. ANA KAVŠEK
18. NADA STARC
19. IVANKA ŽAGAR

Vsem jubilentom čestitamo in želimo nadaljnega uspeha v življenju in pri delu.

—JAC

ZLATKO BREZNIK: „Jaz nimam težav. Družine še nimam. Zjutraj lahko malo dlje pospim. Kosilo me čaka, od tovarne nisem preveč oddaljen. S spremembo sem kar zadovoljen.“

CVETKA JAGODIČ: „Sam premik delovnega časa me ne moti. Ne bi me motilo niti, če bi začeli delati pol ure kasneje. Motijo pa me v zvezi s tem predvsem naslednjestvari. Prvič, ker čas prehrane v tovarni ni

GASILCI V DO:

O delu IGD Komet

Lahko trdimo, da je bila naša dejavnost v letošnjem letu solidna. Udeležili smo se vseh razpisanih tekmovanj, sodelovali smo v pripravi na akcijo NNNP. Prijavili smo se tudi na dvoletno tekmovanje GD, ki je bilo zaključeno ob mesecu požarne varnosti. Na občinskem tekmovanju ob jubileju v Rosalnicah je naša ženska desetina zasedla prvo mesto.

Resolucija IX. kongresa GZS med drugim pravi, da morajo biti tekmovanja še naprej pomembna aktivnost za kondicijsko usposabljanje članstva, za praktično upravljanje z gasilnim orodjem in opremo, da bi glede hitrosti in zmogljivosti dosegli čim boljše uspehe, pri gašenju požarov, reševanju ljudi in ma-

terialnih dobrin, zato se bomo tekmovanj udeleževali tudi v bodoče maksimalno usposobljeni, seveda v okviru možnosti. Z vajami skrbimo za to, da imamo usposobljene vse tri desetine. Organizirali smo tudi demonstrativno gašenje z gasilnimi aparati za vse zaposlene v naši DO.

Na sejah upravnega odbora smo obravnavali izvajanje plana GD in priprave na tekmovanja in druge akcije. Sprejemali smo nove člane, nekatere pošiljali na razne gasilske tečaje, ki jih organizira občinska gasilska zveza. Za teoretično usposabljanje članov pa skrbimo tudi preko Gasilskega vestnika, saj ga prejema vsak aktivni član društva.

Udeležili smo se še strokovne ekskurzije, ki jo je organizirala Občinska gasilska zveza Metlika. Obiskali smo poklicno gasilsko brigado v Zagrebu in poklicno gasilsko enoto v Krškem. Mislim, da so take ekskurzije izredno koristne, zato ne bi bilo slabo, če bi jih večkrat organizirali.

Gasilska organizacija ima v okviru družbene samozastite pomembno vlogo, saj spada med najbolj organizirane sile na tem področju. V primeru požara in drugih elementarnih nesreč je in bo gasilska organizacija tista, ki prva pristopi k reševanju ljudi in premoženja.

Zato bomo skrbeli, da se bo naše gasilsko društvo še krepilo, tako po številu članov, kot po usposobljenosti ter da bo materialna opremljenost operative zadovoljiva.

Lahko rečemo, da se je sodelovanje s krajevno skupnostjo izboljšalo. GD Rosalnice nam je najbližje, zato posvečamo temu sodelovanju več pozornosti, saj bi nam to društvo v primeru nesreče med prvimi prišlo na pomoč.

Na koncu lahko poudarim, da imamo polno podporo vodstva podjetja in samoupravnih organov v naših prizadevanjih za obnavljanje opreme in ob drugih akcijah. Zato se vodstvu podjetja in samoupravnim organom zahvaljujemo za pomoč in razumevanje.

MARJAN PAVLOVIČ

Ob slikarski koloniji

Že drugič zapored je bila letos metliška slikarska kolonija, ki jo finančno podpirajo delovne organizacije. Tudi Beti Belokranjske motive je prišlo slikat deset umetnikov, med njimi eden iz zamejstva. Slikarsko kolonijo organizira občinska kulturna skupnost, odbor pa vodi Mladenka Brancelj, učiteljica iz metliške osnovne šole.

Nič čudnega ni torej, če so se pridružili umetnikom še šolarji iz Podzemlja, Črnomlja in Metlike. Pa so družno (učenci le en dan) upodabljali mesto in njegovo okolico. Prvi in drugi so pripravili razstavo, in sicer v razstavnem prostoru Belokranjskega muzeja, ki se zadnje čase precej odpira.

Doslej je bilo o metliški slikarski koloniji malo zapisanega, zato naj ta prispevek le malce pripomore k popularizaciji likovne umetnosti. Da, razstavljen dela so bila tudi napredaj, v glavnem pa jih kupijo delovne organizacije. Umetnine potem visijo v delovnih prostorih, razbijajo monotonijo vsakdana in nenazadnje: vzgajajo ljudi, da bi vse manj segali po kiču. Tega pa je veliko videti domala povsod.

Na našem posnetku je članica likovnega krožka z metliške osnovne šole pri delu. Upodobila je del Trga svobode (stavba metliške Kmetijske zadruge, kmetijska lekarna). (Foto: Janez Žele)

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta JOŽETA KERČA iz Metlike se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, in vsem, ki so našega očeta pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gre delavcem iz TOZD metraža — pletilnica za podarjeni venec.

JOŽE KERČ

Kdo naj dela?

Dunajski Profil je v zadnji številki — in seveda v ne najbolj resni rubriki — objavil takšen (navidez) statističen pregled zaposlenosti avstrijskega prebivalstva, pod naslovom „Kdo v Avstriji dela“.

Celotno prebivalstvo	7.000.000
Od tega starejši kot 65 let	2.100.000
Ostane	4.900.000
Od tega mlajših od 18 let	1.800.000
Ostane	3.100.000
Brez zaposlitve	150.000
Ostane	2.950.000
Državni uslužbenci	1.350.000
Ostane	1.600.000
Ministri, poslanci	
funkcionarji	900.000
Ostane	700.000
Prostitutke in makroji	400.000
Ostane	300.000
Bolniki, umobolni, potepuhi, hipiji in sleparji	280.000
Ostane	20.000
Kaznjenci	19.998
Ostaneta	2

To bi morala biti za naju spodbuda k posebno dobrim delovnim prizadevanjem. Več morava delati, kar velja posebej za tebe, kajti meni je že dosti tega, da moram sam vzdrževati državo!

Zanimivosti iz domaćih logov

Potopljeno sonce

Mladi metliški pesnik JANI BEVK je izdal v samozaložbi pesniško zbirko Potopljeno sonce. Pesmi so sodobne, provokativne, izražajo jezo nad neurejenostjo in podivjanostjo sveta.

Zbirka je izšla v nakladi petsto izvodov, opremil jo je Ivi Kukman, mladi metliški slikar. Tole smo zapisali zato, da ne bi šel dogodek, ki je vsekakor vreden omembe, mimo nas.

Vsi, ki jih pesnikovanje zanima, bodo seveda segli po Potopljenem soncu, po knjižnici, ki jo bo moč kupiti pri avtorju samem. Jani Bevk dela v železnini nasproti bencinske črpalke.

Metliška črnina

Henček Burkat iz Kamence pri Novem mestu je izdal novo veliko ploščo, ki ji je dal naslov Metliška črnina, seveda po naslovni pesmi. Henček in njegovi fantje so se za posnetek na plošči oblekli v metliške narodne noše, takšni so tudi nastopili v televizijski oddaji.

Poleg pesmi Metliška črnina so na plošči Henčkove skladbe, ki bodo priletnile vse, ki jih zanima narodno zabavna glasba. Med njimi je tudi instrumentalna skladba Na Kolpi.

Ploščo je moč kupiti v metliški Jugotehniki, oziroma v vseh prodajalnah gramofonskih

plošč. V kratkem bo na voljo tudi kaseta.

Humoreske

V prvem četrtletju leta 1983 bo izdala Dolenjska založba iz Novega mesta humoreske Tonija Gašperiča. V knjigi bo izbor humoresk iz časopisnih objav.

Izbral jih je novinar Janez Pezelj, karikature pa je prispeval Branko Babič, sicer propagandist v delovni organizaciji Labod. Knjiga z naslovom Humoreske bo v prodaji v knjigarnah, kupili jo bodo pač tisti, ki se radi nasmejejo tudi ob resnih stvareh.

Humoreske bodo prva knjiga Tonija Gašperiča, zato je upati, da ne bo ostala na policah knjigarn.

Belokranjica

Je avtobiografska povest pisateljice MARIJE NEMANIČ,

rojene 1923. leta na Lokvici pri Metliki. V štiri tisoč izvodih jo je izdalo in založilo Časopisno založniško podjetje Kmečki glas iz Ljubljane.

Pri Belokranjici ne gre zgolj za življenjepis avtorice, ampak za prikaz življenja in dihanja vasi skozi skoraj petdeset let, gre za razmah življenja v Beli krajini, ki se je pretolkla iz velike revščine in vojnega razdejavanja do relativnega blagostanja.

MARIJA NEMANIČ zaključuje povest takole: „Danes orjemo s traktorji, vozimo se v avtomobilih, imamo hladilnike in pralne stroje. Vas se je vidno razvila, vanjo vodi asfaltirana cesta, na njivah je vse več kmetijskih strojev. Tako je, ker zapuščamo mladim.“

Belokranjica je povest za večerne ure, zato smo prepričani, da bo segel po njej marsikdo tudi iz naše delovne organizacije.

Bo dovolj znanja in energije?

Končujemo poslovno leto 1982 in že imamo grobe podatke o rezultatih poslovanja. Pričakujemo okrog 200 milijonov ostanka čistega dohodka, kar je v tako kriznih gospodarskih razmerah sorazmerno dober uspeh. Večjih zastojev v proizvodnji ni bilo, čeprav smo jih pričakovali. Naše finančne in komercialne službe so vlagale precej napora, da smo prenašali devizno financiranje z ažurnimi pretoki od naših kupcev na dobavitelje, tako da nismo prekinjali reprodukcijskih tokov. Samoupravno sporazumevanje je zaživelo tu v pravi vsebini. Naše kapacitete so bile najbolj zasedene v konfekciji, malo manj v barvarni, najslabše pa v pletilnici in kodranki.

Če bi uspeli dvigniti še tu raven proizvodnje z dodatnimi surovinami, bi bistveno izboljšali produktivnost delavcev in strojev (živega in minulega dela) in bi bil tudi poslovni uspeh še boljši. Izboljšano kvaliteto gospodarjenja čutimo v zadnjih treh letih, to je od takrat, ko smo aktivirali nove investicije

kodranke, Žakanja in delno barvarne. Proizvodnjo smo povečali veliko bolj kot režijske stroške, kar se kaže v boljši ekonomičnosti in rentabilnosti celotne Beti. Z novimi naložbami smo se prekonstruirali iz delovno intenzivne proizvodnje v kapitalno intenzivno. Včasih je predstavljal strošek osebnih dohodkov 35 odstotkov vseh poslovnih stroškov, danes pa samo 16 odstotkov.

To pomeni, da imamo veliko več možnosti iskati prihranke v materialnih stroških in večji izkoriščenosti kapitala, saj tudi delavec upravlja z večjo vrednostjo osnovnih in obratnih sredstev. Skupaj z interno „industrijsko revolucijo“ je neobhodna sprememba našega celotnega obnašanja in poslovne politike. Naenkrat se nam odpira ogromno možnosti za notranje ekonomske in tehnične izboljšave dela. Odlepiti se moramo od navad in vgrajevati v naš globok tehnološki proces čimveč lastnega znanja.

Zakaj?

Stabilizacijske razmere nam več ne omogočajo novih naložb, odpiranja novih delovnih mest in velike ekspanzije, kot smo je bili vajeni v preteklosti. V naslednjih dveh letih ne bomo mogli uvažati nove opreme z zahoda, domače pa za našo zahtevno tehnologijo nimamo. Proizvodnjo lahko širimo samo z uvedbo novih izmen tam, kjer je to mogoče, saj bi bilo mogoče zaposliti nekaj novih delavcev, in to samo v proizvodnji. Pomanj-

kanje surovin pa lahko rešujemo le s poglobljanjem tehnološkega procesa, tako da povečamo proizvodnjo artiklov z večjo stopnjo lastne predelave.

Glavni poudarek naše notranje stabilizacije za leto 1983 pa bo iskanje možnosti poveča-

nja čistega dohodka na zmanjšanje notranjih stroškov poslovanja. Kolikor tu uspemo, bomo lažje rentabilno izvažali in si tako zagotovili surovine in stabilnejšo prihodnost. Videli bomo, koliko imamo resničnega znanja in energije.

NIKOLA PODREBARAC

Upokojeni sodelavci

V letu 1982 so se upokojili naši sodelavci:

TOZD Kodranka in volna

1. Marija Kambič
2. Đurda Hrlec
3. Marija Graša

TOZD METRAŽA

1. Anton Zvonkovič
2. Barica Vrban
3. Tončka Drkušič

TOZD Konfekcija Metlika

1. Marija Pirkovič
2. Rozalija Brajdič
3. Helena Čavlovič
4. Marija Logar
5. Marija Štampfelj
6. Andjela Mateljan

TOZD Konfekcija Črnomelj

1. Danica Planinc
2. Antonija Šterk
3. Justi Kovačič
4. Ljubica Bilič
5. Mirko Grahek

TOZD Konfekcija Mirna peč

1. Ana Zarbec
2. Jožefal te
3. Ana Muhič

DSSS

1. Martin Kustec
2. Olga Kuhar
3. Alojzija Slobodnik
4. Jure Petrina
5. Anton Kostelec
6. Jožica Vandot

Vsem upokojenim čestitamo in jim želimo veliko zdravja in osebnega zadovoljstva.

ZLATKO BRINAC, vodja izmene v barvarni: „V barvarni smo letos izboljšali možnosti za delo, saj smo kupili tri nove stroje za barvanje. Ročno delo je nadomestilo avtomatsko delovanje, povečala se je tudi kapaciteta. V začetku prihajajočega leta se bo izkazalo, če bomo imeli dovolj materiala in kemikalij, do takrat pa lahko le upamo, da bo dela dovolj.“

MARTINA PEČARIČ, ekonomska tehničarka: „Letos sem končala srednjo šolo in bila sem vesela, da me je delovna organizacija, ki me je med šolanjem tudi štipendirala, zaposlila. Sedaj sem seveda še pripravna, a upam, da bom v Beti prihodnje leto našla tudi redno zaposlitev.“

ANICA KLÉPEC, šivilja: „Leta, ki se izteka, se bom vedno rada spominjala, saj je sin dobil zaposlitev, čeprav je moral čakati nanjo pol leta. Hčerka se je vselila v novo stanovanje. V Beti delam kot šivilja že 12 let, a ne morem trditi, da bi se letošnje leto zame kaj razlikovalo od prejšnjih. Dela sem imela vedno dovolj. Za prihodnje si želim, da bi naša stabilizacija dosegla učinke ter da bi bili ljudje bolj skrbni. Predvsem naj bodo pri preskrbi bolj pametni, saj panika lahko le poslabša razmere.“

ZDENKA NEMANIC, pregledovalka surovega pletiva: „V letošnjem letu se je močno dvignilo število brezposelnih, predvsem pa iščejo zaposlitev mladi, šolani ljudje, za katere bi morali najti delo. Če ne gre drugače, upokojimo stare. Sicer

Ljubim umirajoča leta

„Kam le čas beži?“ se sprašujejo štirje kovači v eni od svojih pesmi. „Odgovora ne zvem,“ bi modro odgovoril France Prešeren, genij slovenski.

Jaz pa ljubim umirajoča leta. Posebno še taka, kot je bilo iztekajoče se: zagamano do amena, odrekati se je bilo treba na vseh koncih in krajih, da o čakanju v vrstah sploh ne izgubljam besed. Če pustim jezo ob strani, je bilo tudi nekaj lepih trenutkov, a te

pa so nam dali kongresi, zlasti sindikalni dovolj napotkov za nadaljnje delo. Mnenja sem, da bi morali več delati tudi drugi, ne le neposredni proizvajalci. Pri nas takorekoč ni več rezerv, da bi delali še bolj. Že tako preveč pritiskajo na nas. Upam, da bo prihodnje leto dovolj dela, saj bodo tako delavci najbolj zadovoljni.“

IRENA IVIČAK, šivilja: „Zaposlila sem se šele pred dobrim letom, zato sem imela v začetku nekaj težav z izmenami in doseganjem norme. Na delo sem se že navadila, in želim si, da bi vedno delala na tem šivalnem stroju. Trditi smem, da mi

MIJO SOPČIČ, tiskar: „V mojem delovnem okolju letos nismo stali zaradi pomanjkanja dela niti en dan, kar je gotovo

ANA MARINČIČ, šivilja: „Kot uspeh v zasebnem življenju v letošnjem letu štejem to, da sva z možem postavila hišo pod streho. Z delom v delovni organizaciji sem prav tako zadovoljna, saj imam dela dovolj in tudi normo lahko dozežem. Upam, da bo prihodnje leto dovolj dela, rada pa bi tudi, da bi končali hišo.“

ANICA ŠUŠTARŠIČ, kuharica: „Največja novost v letošnjem letu so bile brezmesne malice. Pripravljene smo imeli jedilnike, a nam jo je stabilizacija zagodla, tako da smo jih morali zaradi pomanjkanja mesa spremeniti. Delavci so se pritoževali tudi nad enolončnicami, a zaradi plinske krize nismo videli drugega izhoda. Upam, da bodo delavci v prihodnje zadovoljni s hrano ter da bodo razumeli naše težave. Tudi nam je hudo, če jim ne moremo postreči tako dobro, kot si želimo.“

M. B.

ne gre pripisovati naši družbeni stvarnosti, ampak moji osebnosti iznajdlivosti, značaju, ki raje vidi svetle kot temne barve.

Ljubim umirajoča leta, četudi z njimi umiram sam. Počasi, a vztrajno. Vsako leto gubica več, vsako leto kilogram več, vsako leto je težja sapa, slabši vid in sluh, seve. Toda vsako obdobje ima svoje čare, svoje lepote. In mrazove, s katerimi moramo živeti, kajti za v varen inkubator smo le malce prestari.

Za v inkubator so nedonošenčki: telesni in duševni.

Prekleto, da ljubim umirajoča leta.

Tako tudi 1982. leto, ki pravkar steguje papke. Pa mi bo še žal po tem, žal, ker je le bilo del mene, del našega sveta, iz katerega se kar tako ne moramo izstreliti v orbito. Preživeli smo ga, juhuu! Vsak po svoje, vsak z majhnimi radostmi in z obnimi resami razočaranja v duši.

Pretolkli smo se skozi tristo petinšestdeset dni, noči, pretresali so nas dogodki pokolov, streljanj, vojn, lačnih otrok, umirajočih starcev, bentili smo nad ukrepi zvezne vlade, na drugi strani pa smo se že izmišljevali vice, da nam vse skupaj le ni pretrdo priletelo na glavo. Človeški um je čudovita, da, najčudovitejša iznajdba. Vedno uravnava reči tako, da nas ne položijo dokončno na tla. Najčudovitejši izum je ta človeški um, največja in najlepša bomba je proti njemu pritlikavec, nevreden omembe.

Zakaj in čemu torej mu ne bi zaupali?

Ljubim umirajoča leta, kajti za njimi prihaja rojstvo novih, ki prinašajo upanje, radosti, veselje, smeh, sonce in luno v nočeh, ko se človeku zdi, da je že vse izgubljeno. Pa ni.

Srečno vsem, tudi trenutno nesrečnim!

Urednik: TONI GAŠPERIČ

je danes veliko lažje v službi, kot mi je bilo pred zaposlitvijo v šoli, saj so odpadle vse priprave na pouk.“

uspeh. Poleg tega smo kupili nekaj novih strojev, s katerimi je delo veliko lažje, kar je že drugi uspeh. Če bo prihodnje leto poslovanje vsaj tako dobro kot je bilo letos, bomo dosegli še tretji uspeh. Toda kljub temu, da veliko izvažamo, smo odvisni od uvoza, zato lahko le stiskamo pesti in upamo na najboljše.“

Znova bomo zamenjali kolarje na steni, skušali pozabiti na leto, ki se izteka, in ki nam mnogokrat ni prizanašalo ter stopili v novo leto z upanjem, da bo vsaj dovolj dela. Takšne misli so se kot rdeča nit vlekli v pogovoru z delavci Beti, ki jih bolj kot kadarkoli doslej skrbi pomanjkanje surovin. Vedo namreč, da to povleče za sabo celo vrsto posledic. Njihova novoletna razmišljanja so bila zato toliko bolj zaskrbljujoča, realna, lahko bi trdili, da prav nič praznična. Pa jim prisluhnimo:

ZLATKO BUKOVAC, pletilec: „Poleti smo kupili v delovni organizaciji krožni pletilni stroj in prav meni so kot prvega zaupali delo na njem, saj sem že 17 let pletilec. Stroj sem že prej dobro vzdrževal ter racionalno uporabljal material. Pravkar postavljajo v pletilnico že nove stroje, ki so veliko bolj izpopolnjeni od prejšnjih. Z delom bomo prispevali svoj del k stabilizaciji, hkrati pa se odpirajo možnosti za zaposlovanje mladih ljudi. Moje želje za prihodnje leto niso velike: da bi izpolnili plan ter da bi bila delovna disciplina nas vseh na večjem nivoju.“ Kot je povedal Bukovčev predpostavljani, je Bukovac eden najboljših delavcev v tovarni ter je za svoje delo že prejel priznanja.

... da z zadnjo številko Vezila uvajamo novo rubriko, ki smo jo poimenovali „Ali veste...“. V njej bo poskušalo uredništvo zbrati kar največ zanimivih podatkov in vesti z vseh področij. Upamo, da bomo tudi iz vaših vrst dobili zanimive dopise, ki bi jih lahko objavili v tej ali pa tudi drugi rubriki.

... da je letos izšlo samo pet dvojnih števk Vezila. Na ta račun smo marsikje slišali veliko pikrih, zapisati pa moramo, da bi bili veliko bolj veseli člankov, vesti in fotografij. Kajti le z njimi lahko oblikujemo naše glasilo. Zgolj z obljubami, pripombami in nasveti tudi v prihodnjem letu ne bomo izhajali.

... da bomo v prihodnjem letu zadnjo stran odstopili karikaturniku Branku Babiču, ki bo z našo pomočjo in s svojim flumastrom „obdelal“ zgodovino Beti. Nasvet tistim, ki ste polni idej: v enem samem stavku opišite, kaj naj karikaturnik obdela v svojem stripu.

... da povprečna hranilna vloga na Jugoslavo znaša 28.099 din, to pa pomeni, da smo med zadnjimi v Evropi. Šved, na primer, privarčuje 8.000 dolarjev. Računica najbrž ni pretežka. Statistika ne pove, kako varčni smo Belokranjci.

... da imamo po najnovejših podatkih Jugoslavo na dinarskih in deviznih knjižicah skupno 605,5 milijarde din. Devizne vloge znašajo 379,8 milijarde din.

... da je po uradnih podatkih zveznega izvršnega sveta Jugoslavije letos oktobra odplačala tujih konvertibilnih dolgov 3 milijarde 500 milijonov dolarjev.

... da bo potrebno v letošnjem letu odplačati še milijardo 300 milijonov dolarjev in da bodo prihodnje leto naše obveznosti glede odplačila tujih kreditov še večje, saj bodo znašale pet milijard dolarjev.

... da je pokritost uvoza z izvozom v Sloveniji v enajstih mesecih 92,8 odstotna, v SFRJ pa 76,4 odstotna, kar je v primerjavi z minulim letom nadvse spodbuden podatek.

... da se je število jugoslovanskih gospodarskih predstavništva v tujini v zadnjih dveh letih zmanjšalo skoraj za četrtino. Od nekdanj več kot tisoč predstavništva in podjetij, ki jih je naše gospodarstvo ustanovili v tujini, jih je po široki družbeni akciji zaprlo vrata okoli 250. Zdaj nadaljuje z delom 635 poslovnih enot ali 59 odstotkov prejšnje mreže.

... da je več kot 10 odstotkov delavskega razreda Jugoslavije na začasnem delu v Zahodni Evropi. Z njimi živi okrog 400.000 članov njihovih družin, največ predšolskih in osnovnošolskih otrok.

Zdravstveno varstvo

V teh težkih gospodarskih razmerah je za večjo produktivnost zelo pomembno, da je zadovoljivo urejeno zdravstveno varstvo.

Na tem področju smo sprejeli širok obseg pravic iz zdravstvenega varstva, ki ga moramo pri sedanjosti organiziranosti in obliki financiranja zagotavljati izključno iz občinskih virov.

Leta 1978 je bil sprejet Samoupravni sporazum o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva. Z njegovim sprejetjem so se pravice zavarovancev bistveno povečale. Kljub temu pa je sprejeta osnova dogovorjenih sredstev ostala nespremenjena. Sredstva za zdravstveno varstvo niso sledila razširjeni materialni bazi in novim zaposlitvam.

V letu 1982 je financiranje zdravstvenega varstva v naši občini zašlo v precejšnje težave, saj sredstva za pokritje celotnega programa zdravstvenega varstva sploh ne zadostujejo. Poleg redne dejavnosti smo v letošnjem letu morali izločiti še sredstva za pokritje izgube v Splošni bolnišnici Novo mesto v višini 1.432.000 din, za vračilo republiške solidarnosti v višini 1.618.000 din in izločevanje sredstev za SLO in DS v višini 1.240.000 din, kar je skupaj 4.289.000 din.

Tako ima OZS Metlika v prvih devetih mesecih letos 3.567.011 din primanjkljaja.

Ob že omenjenih izdatkih rastejo tudi stroški odliva izven regije, na katerih gibanje pa zelo težko vplivamo. V prvih devetih mesecih letos so ti stroški znašali že 80 odstotkov letnega plana. Z zdravstvenimi delovnimi organizacijami v regi-

ji, s katerimi ima OZS sklenjene samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela, so dogovorjeni limitirani zneski. Pri tem financiranju in prekoračitvi, razen pri Splošni bolnišnici Novo mesto, kjer bo do konca leta nastala precejšnja izguba in bo tudi naša skupnost morala za njeno pokritje prispevati svoj delež, organi skupnosti skozi vse leto spremljajo to negativno situacijo in so delegati iz meseca v mesec v dilemi kaj storiti za zmanjšanje porabe.

V drugem polletju so se organi skupnosti odločili za sprejem ukrepov, ki naj bi zmanjšali porabo, in sicer:

- povečanje participacije za zobno protetiko,
- znižanje nadomestil OD za nego in spremstvo,
- ukinitve vseh zdraviliških zdravljenj,

— ukinitve vseh potnih stroškov,

— omejitev odliva — odhoda v bolnišnice izven regije.

Ob teh ukrepih so se stroški sicer nekoliko znižali, vendar pa ne dosegajo popolnoma svojega namena.

Ob oceni do konca leta predvidevamo okoli 6.000.000 din primanjkljaja, ki pa ga bo na nek način treba pokriti, ker tako veliko izgubo nikakor ne moremo pokriti iz sredstev leta 1983.

V naslednjem letu bo namreč skupnost razpolagala le z 10 odstotkov več sredstev, kar pa nikakor ne bo zadostovalo za pokritje celotnega programa zdravstvenega varstva. Glede na to bo nujno sprejeti še dodatne ukrepe, ki bodo zmanjšali porabo.

Tajnik OZS Metlika:
JOŽICA KOČEVAR

Betko ima besedo

Ko je bil Betko zadnjič v Nemčiji, si je ogledal tudi pivovarno. Začudil se je, ko je videl viseti po stenah letake z napisi: VARČUJ Z VODO. VODA JE DRAGO-

CENA. Njegovi balkanski pameti se je to zdelo smešno in nedoumljivo, kajti vodo je imel vedno za nekaj vsakdanjega, za nekaj, kar je v izobilju. In če je tako, ni treba paziti, razmetavati je treba. Pipe morajo biti odprte tudi, ko vode nihče ne uporablja. Pokvarjenih ventilov ali cevi ni treba popravljati. Naj teče koderkoli in kadarkoli. Tako je mislil Betko — in se je motil.

Varal se je, kajti tudi vodo je treba plačati. Beti da, na primer, samo za porabo vode letno 600 milijonov. To pa niso mačje solze! Kak milijon bi šel gotovo manj, če bi le bolj pazili, kako ravnamo z vodo. Pa

nam je vseeno. Največkrat si mislimo: saj to ni moje in gremo mirno mimo curka vode, ki nikomur ne koristi. Škodi pa slehernemu.

... Posamezniki jadikujejo, da jih na delovnem mestu zebe. Najbrž bo res tako. Res pa je tudi, da nam uhaja veliko toplotne energije skozi špranje, ki bi se jih dalo hitro in enostavno zamašiti. Same se nočejo, tresoči se od mraza pa se tudi ne spomnijo. Morda pa le?

... Tovarišica, zakaj pa imaš prižgano luč, ko pa je zunaj že davno beli dan?

— Da te bolje vidim!
— In da dobiš manj petnajsteja!

Proti alkoholizmu in narkomaniji

Pri OK SZDL Metlika je bil 1980. leta ustanovljen koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu in narkomaniji. Program dela je bil poslan vsem DO in drugim ustanovam, ki se tako ali drugače ukvarjajo s problematiko alkoholizma. Nekaj nalog je izpeljanih, veliko pa je še neuresničenega. Pri uresničevanju zastavljenih nalog nismo bili vedno dosledni, pa tudi posamezni nosilci niso prevzeli svoje naloge. Še danes povsod ne izvajajo predpise o prepovedi točenja alkoholnih pijač in je

družba v tem smislu preveč tolerantna.

Osrednjo pozornost še vedno posvečamo problematiki zdravljenja alkoholikov, manj preprečevanju alkoholizma. Boj proti alkoholizmu je tudi del prizadevanj v izvajanju stabilizacijskih ukrepov je boj za večjo produktivnost in ustvarjalnost, saj je z alkoholizmom v DO povzročena poleg osebne tudi družbena škoda.

Aktivnost na področju boja proti alkoholizmu v DO zajema predvsem:

— v boj proti alkoholizmu se morajo v delovni organizaciji vključiti vse strukture, zlasti sindikat, ki naj bi bil nosilec akcije,

— izpostaviti je potrebno vlogo odborov za varstvo pri delu,

— dosledno se mora izvajati kontrola nad morebitnimi uživalci alkoholnih pijač in vsemi, ki na kakršenkoli način prehitijo pijačo v delovno organizacijo,

— poostri je treba kontrolo nad izrabo bolniških dopustov in odsotnosti z dela, kot posledica alkoholizma,

— v samoupravne akte naj vnesejo pismena določila o postopkih in ukrepih v zvezi z alkoholiki (disciplinski postopek kot ukrep obveznega zdravljenja ali odpustitve z delovne organizacije),

— preko sredstev obveščanja je potrebno širiti spoznanje o alkoholizmu in njegovih posledicah, organizirati je potrebno razne oblike predavanj, filme itd.

Nosilci boja proti alkoholizmu, s katerimi morajo OZD tesno sodelovati, morajo biti tudi krajevne skupnosti in skupnosti socialnega varstva ob aktivni usmerjevalni in povezovalni vlogi družbenopolitičnih organizacij.

MARIJA MATEKOVIČ

... da je letos v SR Sloveniji brezposelnih 13.000 občanov. Od tega 7000 ali 55 odstotkov mladih do 26. leta.

... da se bo po zdajšnjih cenah število brezposelnih delavcev ob koncu prihodnjega leta gibalo med 15 in 17 tisoč, od tega pa bodo verjetno kar slabo polovico še naprej predstavljali mladi ljudje s strokovno izobrazbo.

... da naj bi po resolucijskih usmeritvah v prihodnjem letu povečali število zaposlenih le za 1 odstotek. Če upoštevamo še vsakoletni odliv delavcev med upokojece, potem lahko okvimo računamo, da bo v prihodnjem letu mogoče zaposliti 24 do 25 tisoč novih delavcev. ... da namerava združeno delo v prihodnjem letu zaposliti le 5000 pripravnikov, od tega kar 45 odstotkov za določen čas.

... da je letos v Jugoslaviji iskalo delo okoli 850.000 ljudi, od tega prvič 575 tisoč mladih. Med njimi 41 tisoč s končano fakulteto ali višjo šolo, mladih srednješolcev, visoko kvalificiranih in polkvalificiranih delavcev.

... da dela v zahodnoevropskih državah še 300 tisoč mladih jugoslovanskih zdomecev in da vsi zagotovo ne bodo ostali v tujini.

... da je število brezposelnih v 10 državah skupnega evropskega trga v minulem letu dni naraslo za 17,4 odstotka. Po podatkih agencije EGS za statistiko je bilo do letošnjega oktobra brez dela 11,5 milijona ljudi. Tako pride na 10 zaposlenih en brezposeln prebivalec.

... da se je po uradnih podatkih število brezposelnih v ZDA povzpelo na 11 milijonov, stem pa je stopnja brezposelnosti dosegla z 10,1 najvišjo raven od leta 1941, ko je dežela trpela od posledic velike ekonomske krize v tridesetih letih.

... da je bilo po uradnih podatkih v Jugoslaviji v prvem polletju izplačanih 27,5 milijard dinarjev za osebne dohodke preveč. Povprečno znaša osebni dohodek v istem času 11.668 dinarjev. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je nominalno povečal za 30,3 %, življenjski stroški pa za 29 %, tako da je po dveh letih prvič realna vrednost povprečnega dohodka delavca v gospodarstvu večja za 1,3 %. Obenem je v istem času v Jugoslaviji poslovalo z izgubo 3039 OZD-ov.

... da pri oblikovanju osebnih dohodkov sodelujejo življenjski stroški z 90 %, delovni rezultati pa samo z 10 %.

... da je bilo na začetku leta dogovorjeno, da se inflacija giblje okoli 17 %, ta pa že zdaj znaša skoraj 30 %.

... da je zvezni zbor sprejel zakon o amnestiji, ki se nanaša na vse tiste, ki so se izognili

RAČUNSKI CENTER:

Le mrtvo orodje

Prve dni oktobra 1982 smo z več kot enoletno zamudo le dočakali prihod, oz. instalacijo novega elektronskega računalnika DELTA 644/160. Zelo neboljena je ta reč po zunanjem izgledu, saj v primerjavi s starim honeywell računalnikom, ki ga imamo v do „BETI“ že več kot 10 let. Zavzema približno 2-krat manjši prostor. Toda po zmognostih, recimo po obsegu, po mnenju informacij, ali po hitrosti, predvsem pa po načinu dela, novega elektronskega računalnika skorajda ni moč primerjati s starim.

Žal pa nam vse te prednosti zaenkrat ne pomagajo, saj mu za nemoteno delovanje še vedno manjkalo nekateri sestavni deli. Kaže, da novi elektronski računalnik vsaj še pol leta ne bo kompletiran in tako usposobljen za delo, da bi tudi uporabniki, ki jim je v prvi vrsti namenjen, od njega imeli ustrezno korist. Sicer v samem centru delo na njem na videz teče skoraj nemoteno, kajti za razvoj novih programov bistveno več opreme kot toliko, kolikor je imamo, skorajda ni potrebno imeti. Za vse druge udeležence informacijskih procesov, izven računskega centra, pa je nova oprema nič drugega

kot mrtvo orodje, ki jim pri njihovem delu prav nič ne koristi.

Kateri so vsi manjkajoči sestavni deli novega računalnika? Razen nekaterih nepomembnih delov, novemu elektronskemu računalniku manjka še vsa obrobna (periferna) oprema, ki pa je za načrtovani sistem interaktivnega dela celo bistvenega pomena. Poleg manjših tiskalnikov ali printerjev, gre tu zlasti za marsikomu že zelo dobro znane terminale. To so posebne enote, na moč podobne črno-belimi televizorjem, preko katerih so šele lahko udeleženci informacijskih procesov (knjigovodje, evidentirajoči, saldakontisti, skladiščniki, referenti, vodje in drugi) v nenehnem in živem stiku z bazo informacij ali podatki, in to ne tako kot doslej, da bi za vsak sporočeni podatek računalniku morali dostavljati posebne formulare in prav tako na posebnih formularjih iz računskega centra prejemati zahtevane informacije, temveč tako, da se podatek kot rezultat nekega poslovnega dogodka (n. pr. plačilo računa enega naših kupcev) elektronskemu računalniku sporoči kar od tam, kamor je najprej prispela informacija o poslovnem dogodku. To pa je v našem primeru oddelek saldakontov kupcev v Finančnem sektorju.

Da bi vsakodnevno delo lahko potekalo tako, kot smo na kratko in poenostavljeno pravkar opisali, si lokacije terminalov, preko katerih je edinole možno vzdrževati neposredni stik z računalnikovo dinamično

bazo podatkov (dinamično zato, ker se ob množici poslovnih dogodkov spreminja iz trenutka v trenutek), druge kot na mestih, kjer se odvijajo poslovni dogodki (v prodaji, skladiščih, nabavi, pripravi dela, proizvodnji, računovodstvu itd.), sploh ne moremo predstavljati. Govorimo o novi kvaliteti dela na področju informacijskih procesov, torej o nekem novem sistemu dela, ki se imenuje sistem interaktivnega dela, za razliko od dosedanjega paketnega ali batch orientiranega dela. Da je prednost tega novega sistema dela možnost doseganja zelo visoke stopnje ažurnosti in natančnosti informacij, ni potrebno posebej poudarjati.

Iz pravkar povedanega lahko zaključimo, da neke prave primopredaje med starim in novim elektronskim računalnikom niti nikoli ne bo. To pomeni, da bodo vse obdelave, ki bodo postopoma začele potekati na novem računalniku, skreirane čisto na novo ob maksimalnem upoštevanju vseh novih karakteristik dela tega novega orodja.

Zaenkrat imamo te periferne, a za opisani interaktivni sistem dela nadvse pomembne opreme le toliko, da bomo s 1. januarja 1983 lahko startali z obdelavo saldakontov kupcev, a nekoliko pozneje še z obdelavo saldakontov dobaviteljev. Vsa druga področja pa bodo na novem elektronskem računalniku postopoma začela potekati tedaj, ko bo od dobavitelja prispela še preostala naročena oprema.

T. O.

vojaški obveznosti ter odšli v tujino in na vse vojaške, ki so samovoljno zapustili svoje enote. Amnestija velja v primeru, da izpolnijo svojo dolžnost.

... da je pred kratkim potekala resna razprava o možnosti skrajšanja vojaškega roka in o možnosti urjenja žensk za vojakinje in mlade oficirke JLA. Urjenje naj bi potekalo v vseh rodovih vojske, razen v oklepni enotah, od vojaških služb pa samo v tehnični, intendantski, sanitetni in prometni. Urjenje bo trajalo 2 meseca in 22 dni.

... da je bilo na Kosovu odkrito 55 sovražnih skupin, pripadnikov štirih organizacij. Od marca 1981 je bilo prijetih okoli 700 ljudi, obsojnih 320, nekaj več kot 1300 pa je bilo kaznovanih zaradi prekrškov.

... da je bilo na Kosovu letos 126 napadov na miličnike.

... da je po letu 1948 pribežalo iz Albanije v Jugoslavijo 5587 beguncev, od katerih se jih je 1391 naselilo na Kosovu, ostali pa so emigrirali, predvsem na Zahod.

... da se je od leta 1961 do 1981 s Kosova odselilo več Srbov in Črnogorcev, kot pa priselilo: 125.508 več!

... da je na seji zveznega zbora Skupščine SFRJ delegat Batrić Jovanović (Črna gora) dejal: „Ta temna plat kosovske stvarnosti je bila vse do lanskega protijugoslovanskega upora na Kosovu zavita v neprozorno kopreno, kar je zgolj opogumljalo albanske separatiste in šovinste in jemalo pogum Srbom in Črnogorcem na Kosovu. Danes vsakdo v naši državi ve, pa tudi mnogi po svetu to vedo, da je nasilje nad Srbi in Črnogorci na Kosovu v službi genocidnega načrta Enverja Hoxhe, gospodarja Albanije, in njegovih kosovskih privržencev „etnično čistega“ Kosova, ki naj bi se, kot sanjajo, nekega dne znašlo kot sestavni del velike Albanije. Poglejmo resnici v oči: velik del tega načrta je že uresničen.“

... da je (bilo) na Kosovu normalno, da ljudje niso plačali davkov, stanarin, vode, elektrike, televizije, da so se vozili brez voznškega izpita, da niso registrirali avtomobilov...

... da so pred kratkim v prostorih prištinske „Rilindije“ predstavili izbor del Edvarda Kardelja v osmih knjigah v albanskem jeziku, ki jih je založila „Rilindija“. Objava Kardeljevih del v Albansčini je velikega pomena za albansko kulturo in bo trajno služila sedanjim in prihodnjim generacijam kot veliko revolucionarno orožje pri izbojevanju naprednejše in bolj humane družbe.

... da Jugoslavija na svetovnem trgu kapitala dobiva posojilo s 16 do 18 odstotnimi obrestmi.

Najpomembnejša strokovnost

V vzgojnoizobraževalne programe srednjega izobraževanja se proizvodno delo, oziroma delovna praksa, vključuje kot pomembna vzgojnoizobraževalna sestavka. Zakon o usmerjenem izobraževanju v 81. členu določa, da mora vsak vzgojnoizobraževalni program za pridobitev izobrazbe vključevati tudi usposabljanje z delom in ob delu. Odgovornost za uresničevanje vzgojnoizobraževalnih programov in s tem tudi proizvodnega dela, oziroma delovne prakse, nosijo vzgojnoizobraževalne organizacije. V našem primeru Srednja tekstilna šola Beti (TOZD IC).

Proizvodno delo oziroma delovna praksa se lahko izvaja le neposredno v proizvodnih, oziroma delovnih procesih, zato smo se povezali z organizacijami združenega dela na Dolenjskem in v Beli krajini, katerih proizvodni proces zahteva profil strokovnjakov, ki jih daje naša šola. V ta namen smo sklenili pogodbo o uresničevanju proizvodnega dela učencev srednjega usmerjenega izobraževanja v tekstilno tehnološki usmeritvi za šolsko leto 1982/83 z naslednjimi delovnimi organizacijami:

Novoteks, Novo mesto – TOZD konfekcija I

Komet, konfekcija Metlika
Beti, TOZD konfekcija Črnomelj

Beti, TOZD konfekcija Metlika

Omenjene delovne organizacije bodo uresničevale proizvodno delo v tekstilno-tehnološki usmeritvi iz naslednjih programov:

a) skrajšani program tekstilno-tehnološke usmeritve

b) srednji program tekstilno-tehnološke usmeritve

Namen proizvodnega dela oziroma delovne prakse je v tem, da:

– učenci se vključijo aktivno v proizvodnjo, se spoznavajo z delom, organizacijo dela in vlogo posameznega delavca v določenem proizvodnem procesu,

– spoznavajo samoupravne odnose, jih ocenjujejo in povezujejo teorijo s prakso,

– spoznavajo značilna dela in naloge v usmeritvi na področju svoje stroke ter neposredno sodelujejo v teh delih in nalogah,

– si razvijajo odnos do dela in sodelavcev ter delovnih navad, na samostojnost, iniciativnost in kritičnost,

– spoznavajo in uporabljajo pravila varstva pri delu ter osebna varovalna sredstva in opremo,

– se pripravljajo za aktivno vključevanje v razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov in v samoupravno odločanje, o pogojih, ocenjevanju in rezultatih dela.

Za izvajanje proizvodnega dela oziroma delovne prakse v organizacijah združenega dela zagotavljajo organizacije za učence delovni prostor, delovna sredstva, predmete dela, sredstva varstva pri delu in posebna sredstva osebnega varovanja pri delu. V ta namen so OZD in šole izdelale učne načrte in programe dela v OZD v okviru didaktično metodičnih napotkov za uresničevanje proizvodnega dela in v skladu s svojimi možnostmi.

Proizvodno delo in delovno prakso vodijo strokovno usposobljeni delavci (inštruktorji), ki se med izvajanjem del in nalog povezujejo z organizatorjem proizvodnega dela iz šole.

Naj omenim inštruktorje, ki se trudijo pri izvajanju proizvodnega dela naše šole iz delovnih organizacij, s katerimi smo sklenili pogodbe:

Novoteks Novo mesto – TOZD konfekcija I..:

Za koordinacijo med šolo in DO je zadolžena tovarišica Anica Smerdu, inštruktor proizvodnega dela pa je tovariš Zdravko Mazovec.

Komet Metlika – konfekcija Metlika: koordinator med šolo in DO je tovarišica Cveta Jagodič (kadrovik), inštruktorici pa sta tovarišici Vida Plut in Anica Štubler.

Beti – TOZD konfekcija Črnomelj: koordinator med šolo in DO je tovarišica Martina Jakofčič (vodja proizvodnje), inštruktorji pa so: Martina Ja-

(nadaljevanje na 13. st.)

ZANIMIV IZLET – „Gasilska“ slika je nastala na izletu delavcev TOZD metraža. Z avtobusom so se odpeljali v Ljubljano, kjer so si ogledali delovno organizacijo Velana. Pot so nadaljevali v Begunje (ogled zaporov), na Bled (ogled gradu in metanje kamnov v jezero), v Kranjsko goro, povzpeli so se na Vršič, se spustili v dolino Trente, peljali so se skozi Kobarid, Tolmin v Novo Gorico, od tu pa domov. Hopla, ustavili so se še v Dolenjskih Toplicah, kjer so plesali. Udeleženci izleta pravijo, da je bilo lepo. Takih izletov si še želimo, bi zapisal kdo, ki hodi še v osnovno šolo (Martin Simonič–Tine)

(nadaljevanje z 12. st.)

kofčič, Marija Klepec in Darinka Majdič.

Beti – TOZD konfekcija Metlika: koordinator med šolo in DO je tovarišica Darinka Plut (tehnolog za šivalnico), inštruktorji so: Darinka Plut, Barica Hren, Barica Ivančič in Marica Zvonkovič.

Za koordinatorko med šolo in proizvodnim delom je zadolžena tovarišica Marija Matekovič (v. d. kadrovske službe), organizator proizvodnega dela je tovarišica Marjetka Sever.

V OZD učencem pred pričetkom proizvodnega dela pripravijo uvajalni seminar, na katerem jih seznani z deli in nalogami, ki jih bodo opravljali, z organizacijo dela – tehnološkimi enotami ter s samoupravnim in družbenopolitičnim življenjem. Seznanijo se tudi s predpisi za varno delo pri opravljanju proizvodnega dela.

Med izvajanjem proizvodnega dela, oziroma delovne prakse, so učenci zavarovani v primeru invalidnosti in telesne okvare, ki so posledica nesreče pri delu ali poklicne bolezni, nadalje jim je zagotovljen topli obrok in

nadomestilo potnih stroškov za prevoz na proizvodno delo, če je ta na drugi relaciji kot prevoz v šolo (sredstva za zavarovanje in nadomestilo za prevoz zagotavlja s svojim planom Posebna izobraževalna skupnost za tekstil). Učenci dobivajo, oziroma so jim dolžne OZD, v katerih izvajajo proizvodno delo, izplačati nagrado v skladu z njihovim delovnim prispevkom (kot minimalna nagrada za učence 1. letnika se šteje topli obrok pod pogoji, ki veljajo za delavce v OZD). Višina nagrade za učence na proizvodnem delu, oziroma delovni praksi, je odvisna od trajanja proizvodnega dela, oziroma delovne prakse, njegove usposobljenosti, dosežkov pri opravljanju del in nalog in količine kvalitete dela, odnosa do dela in sodelavcev.

Proizvodno delo v posameznih delovnih organizacijah so začeli opravljati 4. oktobra 1982 in se bo zaključilo 25. marca 1983. V tem času se bodo zvrstili vsi učenci drugih razredov, prvi razredi pa bodo začeli po zimskih počitnicah – 7. februarja 1983.

V tem času sem imela razgo-

vore v posameznih OZD, kjer so naše učenke opravljale proizvodno delo, z inštruktorji in koordinatorji ter pri tem ugotovila, da so naše učenke lepo sprejeli in uvedli v proizvodni proces. Učenke so se lepo vključile v delo, bilo je sicer začetnih težav – zaradi kontinuiranega dela, vendar ob zaključku so pohvalno izrazile tako glede organiziranosti prakse kot tudi odnosa inštruktorjev in delavcev v neposredni proizvodnji.

Proizvodno delo in delovna praksa morata imeti svoj smisel v tem, da bo to delo koristno za učence in za organizacijo združenega dela, kjer se to izvaja. Naš namen je, da napake, ki smo jih zasledili, oziroma ste jih zasledili, odpravimo in da ob končanem šolanju dobijo strokovnjaka, ki se bo lahko hitro vključil v proizvodni proces in s tem prispeval k delovni in poslovni uspešnosti DO, v kateri se bo zaposlil. Stari kitajski pregovor pravi: „Če daš človeku ribo, bo le tedaj sit, če ga naučiš loviti ribe, bo sit vse življenje.“

MARJETKA SEVER

... da je letina pšenice zadovoljiva in znaša 5,24 milijona ton. Povprečni pridelek je 33,6 centov na hektar.

... da je končano spravilo sladkorne pese. Na približno 140 tisoč hektarjih smo dobili 6,011.000 ton in tako lahko pričakujemo skupno proizvodnjo sladkorja 750 tisoč ton. Ker pa je vrednost sladkorja povprečno manjša v primerjavi z lanskim letom, pričakujejo kakšnih sto tisoč ton manj.

... da je končano spravilo sončnic in soje. Pridelek sončnic letos ocenjujejo na približno 227 tisoč ton, kar je za kakšnih sto tisoč ton manj kot lani.

... da smo s svojo posejalo okrog 80 tisoč hektarjev in pridelali smo je približno 200 tisoč ton. Dober pridelek soje bo zmanjšal uvoz proteinskega živalskega krmila v vrednosti kakšnih 50 milijonov dolarjev.

... da je letos rekorden pridelek sadja in zelenjave. Sliv je več za približno 22 odstotkov, jabolka za 31, hruške 23 in grozdja za 22 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Manjša pa je proizvodnja krompirja za 260 tisoč ton ali devet odstotkov in tobaka za osem odstotkov.

... da smo letos pridelali 10.514.000 ton koruze, kar je za približno 700 tisoč ton več kot lani. Pridelek je rekorden – okrog 4,7 ton na hektar, kar je za 9,3 odstotka več kot v lanskem letu.

... da je v silosih doslej 2.271.000 ton ali 60 odstotkov načrtovanih količin. Izračunali so, da bi po rekordni letini lahko od kmetov prevzeli rekorden tržni višek, to je 3,8 milijona ton ali 36 odstotkov pridelanih količin.

... da je delegat Batrič Jovanovič navedel podatek, da so na zadnjem kongresu sindikatov Srbije povedali, da je v naši državi 7000 do 8000 milijarderjev in zahteval od ZIS, da odgovori ali je podatek točen ali ne.

... da je bilo po podatkih lanskega popisa 331.833 vikendov. Sodeč po tem ima približno 5,5 odstotka prebivalstva vikende.

... da so organi javne varnosti v zadnjem času prijeli nekaj znanih jugoslovanskih gospodarstvenikov. V enem izmed teh primerov je bila Jugoslavija oškodovana za 2 milijona dolarjev.

... da v Jugoslaviji porabimo za zdravstvo več, kot recimo razvita Švedska ali Danska. Hkrati pa zaradi namišljenih ali pravih bolezni izgubimo več delovnih dni, kot večina drugih držav.

... da glede na prebivalce sodimo med svetovne rekorde po številu magistrstov in doktorjev znanosti. Hkrati pa smo med najbolj zagnanimi kupci tujih tehnologij in licenc.

KOPICA NALOG:

Mladi in začrtana pot

V naši delovni organizaciji je zaposleno veliko mladih, tako d smo sestavni del vsakdanjega družbenopolitičnega dela in odločanja. Zastopani smo v vseh DPO in delegacijah. Velikega pomena je vključevanje mladih v ZK za izboljšanje dela v naši osnovni celici mladih.

Naš delež je tudi v vseh vrstah mladinskega prostovoljnega dela, v lokalnih delovnih akcijah, kakor tudi v republiški delovni akciji. Vključeni smo v razne oblike SLO in enote CZ, NZ, DS, RK, gasilske desetine. Tako je gasilska desetica sestavljena iz mladih članic, ki dosegajo na tekmovanjih lepe rezultate. Poudarimo lahko, da smo naredili velik premik na kulturnem področju, saj vsak praznik obeležimo s kulturnim programom.

Prav tako smo vključeni v izvajanje programa ekonomske

stabilizacije, kar dokazuje realizacija vsakoletnega plana.

Tudi v naši delovni organizaciji ZSMS Komet smo obravnavali kongresne dokumente in se s tem vključili v pripravo na 11. kongres ZSMS, ki je bil oktobra v Novem mestu. Za ZSMS, kot del fronte organiziranih socialističnih sil, pomenijo aktivnosti v nadaljnjem razvoju socialističnega samoupravljanja osrednje vprašanje. Zato se moramo tudi mi v okviru naših aktivnosti dosledno zavzemati in vključevati v izvajanje politike stabilizacije. Te naloge pa zahtevajo popolno organiziranost vseh članov.

Prizadevati se moramo za krepitev materialne baze združenega dela, za večjo produktivnost na vseh področjih.

Vso pozornost moramo posvetiti za smotrno izkoriščanje materialnih sredstev.

Vključevati se moramo v akcijo varčevanja na vseh področjih dela in življenja, ta pa mora postati trajna usmeritev in pri tem se moramo zavzemati za boljše izkoriščanje delovnega časa, zmanjšanje nepotrebnih izdatkov.

Vso pozornost moramo posvetiti nadaljnjemu uresničevanju delitve po delu in rezultatih dela.

Razvijati moramo oblike prostovoljnega dela.

Potrebna je tudi čimboljša in stalna informiranost.

Osnovna naloga v realizaciji politike ekonomske stabilizacije je torej množično sodelovanje vseh delov mlade generacije v skupni akciji v okviru frontno organiziranih socialističnih sil.

Dotaknili smo se tudi perečega problema v naši družbi, to je zaposlovanja, in podprli boj za omejevanje nezaposlenosti, in sicer z omejevanjem honorarnega dela in pogodbenega dela ter z zaposlovanjem študentov in pripravnikov.

Tudi v naši osnovni organizaciji ZSMS naletimo dostikrat na probleme in ne morem biti povsem zadovoljni, ker bi morala biti mladinska organizacija resnično organizirana z množično udeležbo in aktivnostjo vseh mladih v DO. Vzrok za premajhno aktivnost mladih je vezanost na prevoz in precejšnjo oddaljenost od delovne organizacije, kakor tudi specifičnost dela v proizvodnji, kajti zavedamo se težke ekonomske situacije, saj je vsaka minuta dela dragocena za doprinos k večji produktivnosti dela in s tem k izboljšanju življenjskega standarda.

Kljub vsem težavam, ki se pojavljajo, se trudimo, ker se zavedamo, da smo končno le mi tisti, ki bomo nadaljevali začrtano pot.

M. K.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem delovni organizaciji Beti za odpremno, sodelavkam in sodelavcem TOZD metraža — barvarna — pregled metraže pa za lepo darilo in poslovilne besede.

TONČKA DRKUŠIČ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta Jožeta Kozjana se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem za izraženo sožalje, darovano cvetje, ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Še enkrat vsem prav lepa hvala.

JOŽICA LEŠČANEC

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje drage mame Frančiške Matko se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD metraža za podarjeni venec, izrečeno sožalje in udeležbo na pogrebu. Zahvala tudi TOZD konfekciji Črnomelj.

Žaluoja:

Fančka Mavsar
z družino

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi mojega dragega moža Ivana Barača iz Bubnjarcv se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujem OO sindikata TOZD Kodranka in volna, vsem sodelavcem, izvršnemu odboru samopomoči in rdečemu križu za denarno in materialno pomoč. Hvala vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žaluoja žena
ANA BARAČ
s hčerkama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega in nepozabnega moža Jureta Drkušiča se zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD metraža — barvarna in sodelavcem za podarjena venca, izrečeno sožalje ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno pa hvala mojim sodelavkam s pregleda metraže.

Žaluoja:
žena Tončka,
hčerka Đurđa
in drugo sorodstvo

SREČNO '83

SREČNO '83

VAM ŽELI
UREDNIŠTVO

	DROBNI ŽIVAL. ORG. V VODI	ZGODEN	AVBELJ VIKTOR	VEDA	POSEBNO MERILO	HKRATI	KUTINA
31.12.1982							
PRAZNO- VANJE							
SMITH			STAR SLOVAN 6. SKLON V LATINSČINI				JE NAD OGNJIŠČEM
13. IN 15. ČRKA			NEGAT. ELEKT. NABOD				
VIKTOR KOZJAN			BAJE ODSOTNOST OSUMIČENCA				
GRŠKA ČRKA					OPUS VRANIČNI PRISAD		
JED IZ ZELENJAVE							
TONA				NEZNANEC ZAH. EVR. GOSP. SVET			SLIKAR VENO
POLMER		IVALIŠČE ORGANIZMOV LEVEC ANTON					
HLAKAR						ITALIJA NOVINARKA BAČER	
VIVODA ANICA			MILILITER GROF (ANGL.) NADA				
KISIK		SLOV. IGRALEC KUZISTJAN 16. ČRKA					
NOVOESOV PROGRAM							

SEST.: JOŽE NOVAK

ZANIMIVOSTI- ZANIMIVOSTI- ZANIMIVOSTI- ZANIMIVOSTI

PREDLOGI SLOVENSKEH FILATELISTOV:

Kaj bo novega '83

Tudi letos, kakor vsa leta doslej, so slovenski filatelisti sodelovali pri sestavi emisijskega načrta priložnostnih znamk v letu 1983. Izvršni odbor Filatelistične zveze Slovenije je iz predlogov, ki so mu jih posredovale filatelistične organizacije, izbral in predlagal Skupnosti jugoslovanskih PTT naslednje izdaje v letu 1983:

40-letnica II. zasedanja AVNOJ – Ta jubilej naj bi

VEZILO, glasilo delovnih ljudi **DO Beti** in **Kometa**, ureja uredniški odbor: **Toni Gašperič** (glavni in odgovorni urednik), **Slobodanka Videtič**, **Janez Žele**, **Desimir Milovanović**, **Vida Šegina**, **Marija Jakljevič**, **Jože Gerkiš**, **Tone Omerzel**, **Ivica Rajgelj**, **Jožica Cigič**, **Zdenka Gerkič**, **Branko Herak**, **Milena Pavuna**, **Zvonka Gorenc**, **Sonja Zorc**, **Marjetka Žele**, **Milka Mavrin**, **Jože Novak**, **Vera Kostelec**, **Miomir Čikič**, **Ivan Brodarič** in **Irena Kostevc**. Tehnični urednik: **Janez Pezelj**. **Veziло** izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek **ČZP Dolenjski list**, **Novo mesto**, tisk: **Knjigotisk**, **Novo mesto**. Naslov izdajatelja: **Beti, Tovarniška 2, Metlika**.

počastili na dva načina, in sicer s prikazom izgradnje ljudske oblasti v posameznih republikah in pokrajinah (za vsako republiko oziroma pokrajino naj bi izšla znamka na dan formiranja njegovega vrhovnega organa oblasti npr. za Slovenijo 1. oktobra ob 40-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju) in z reprodukcijami

slik s partizanskimi motivi na znamkah serije „Umetnost v Jugoslaviji skozi stoletja“ (ta serija izhaja ob Dnevu republike pa doslej ni izšla še nobena znamka z reprodukcijo umetnine iz časov NOB!).

40-letnica ustanovitve TANJUG – 5. novembra 1943 je bila na predlog Moše Pijadeja ustanovljena Telegrafska Agencija Nove Jugoslavije, ki je prva obvestila svet o sklepih II. zasedanja AVNOJ v Jajcu.

Dan mladosti – Izšla naj bi znamka v počastitev pokojnega predsednika Josipa Broza Tita, posvečena 30-letnici njegove izvolitve za prvega predsednika FLRJ (14. januarja 1953).

40-letnica ustanovitve partizanske bolnice „Franja“ – 23. decembra 1943 je sprejela prve ranjence partizanska bolnica v soteski Pasic pri Cerknem, ki je delovala vse do osvoboditve. Danes je bolnica edinstven spomenik NOB v Jugoslaviji, ki kaže vso domiselnost in požrtvovalnost partizanskih zdravstvenih delavcev.

Prihodnje leto bomo Slovenci počastili stoletnici rojstva slikarjev **Hinka Smrekarja** (karikaturista in likovnega satirika, ustreljenega kot talca v Gramozni jami v Ljubljani) in **Maksima Gasparija** (zaslužnega predvsem zaradi ohranitve slovenskih noš in običajev v naši umetnosti), ki bi prav gotovo zaslužila tudi počastitev z znamkama.

Ostale izdaje naj bi bile posvečene **zimskim olimpijskim igram v Sarajevu** (prava sramota, da doslej z znamkami še nismo propagirali ta najpomembnejši športni dogodek pri nas!), **varčevanju z energijo** (znamka v visoki nakladi, da bi resnično prišla v vsako hišo!), **propagandi varnosti v cestnem prometu** (na znamkah opozoriti na najpogostejše vzroke nesreč), **dnevu znamke** (vsako leto naj bi izšla ob dnevu znamke ali pošte znamka, katere izkupiček bi bil namenjen financiranju večjih mednarodnih filatelističnih razstav) in **prikazu naših tehničnih dosežkov** (jedrska elektrarna v Krškem, naftovod Jugoslavija, mostovi na Krku, v Beogradu itd.). Kot

običajno so predlagali tudi vrsto motivov za tradicionalne izdaje, kot so Varstvo okolja, Muzejski eksponati, Umetnost, Flora (končno naj bi v tej seriji le zagledali naše užitne gobe!?) itd.

V zvezi z letošnjim emisijskim načrtom pa je izvršni odbor FZS sklenil ponovno predlagati izdajo znamke ob **40-letnici I. zasedanja AVNOJ v Bihaču** (prav nerazumljivo, da doslej še ni izšla niti ena znamka v počastitev tega zasedanja!), na znamki **Nacistična taborišča v Jugoslaviji** (iziti bi morala že lani) pa naj bi bil reproduciran spomenik (okostnjak) žrtvam taborišča pod Ljubeljem, podružnice Mauthausna. Izvršni odbor FZS pa je tudi protestiral proti prenizki nakladi (le 300.000 kosov!) znamke za 3,50 din, ki bo letos izšla ob **90-letnici rojstva predsednika Tita**.

Ta znamka bi morala iziti vsaj v takšni nakladi kot jo imajo ostale znamke po 3,50 din (750.000 kosov) ne pa v neopravičljivo nizki nakladi, ki bo brez dvoma povzročila špekulacije!

Saga o Beti

Po predlogih Betkov in Betk riše karikaturist Branko BABIČ

Ideja o belokranjski trikotažni industriji je stara kot zemlja.

Pravijo, da bi jo bog ustvaril že na začetku, če ne bi počival sedmi dan.

Tako se je začelo tistega dne, ko sta Eva in Adam izgnana v Belo krajino.

GOSTILNA
RAJ
ADAM BABOVINEC

Madonca, zdaj bova morala v službo. Tudi obleke potrebujeva. Kaj ko bi si izmislija Beti?

To že, ne pozabi pa, da sva sama na svetu. Za tovarno potrebujeva delavce — delavke.

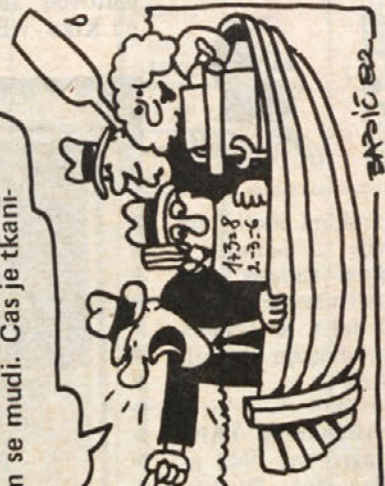

Nujno morava ukrepati.

In tako so prišli do delovne sile

Tovariš Noe, v štiridesetih dneh prenehajte s poplavo. Nam se mudi. Čas je tkana!

Ko so britni Metličani pogrnuli, da bi se pri graditvi tovarne dalo zaslužiti, je gospod Daimler — benz osupnil.

Je belacesta! Naročajo dvajset tovarniakov! Kako naj jih pošljem, ko bom avto izumil šele čez dvajset let...

Pas mutter!

In kaj so počeli v naslednjih stoletjih? Čudno vprašanje. Reševali tekoča vprašanja stoletja so ostali prebivalci vneto reševali tekoča vprašanja.

In tako je zgodovina omo-gočila naš strip. Ne pozabite na naslednjo številko Vezila. Od zanimivih podatkov se bo kar trlo. To-rej, obeta se nam razburljiv in (gospodarsko) shrljiv strip o razvoju Beti.

Zataknilo se je z lokacijo. Te dni, ko je komisija prišla na ogled tere-na...

Metliški gadje so si nadaljnjih petdeset let prizadevali pridobiti ustrežno dokumentacijo. Jezni na oblast so sprožili celo prvo svetovno vojno.